



Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 140/19

U Luxembourggu 12. studenoga 2019.

Presuda u predmetu C-363/18
Organisation juive européenne, Vignoble Psagot Ltd/Ministre
de l'Économie et des Finances

Hrana koja potječe iz područja pod okupacijom Države Izraela mora nositi naznaku područja svojeg podrijetla, a kada ta hrana dolazi iz izraelskog naselja unutar tog područja također i naznaku tog podrijetla

U presudi Organisation juive européenne i Vignoble Psagot (C-363/18), objavljenoj 12. studenoga 2019., koja se odnosi na tumačenje Uredbe (EU) br. 1169/2011¹, Sud, okupljen u velikom vijeću, zaključio je da hrana koja potječe s područja pod okupacijom Države Izraela mora nositi naznaku područja svojeg podrijetla, a u slučaju kad dolazi iz mjesta ili skupine mjesta koja čine izraelsko naselje unutar tog područja također i naznaku tog podrijetla.

Spor iz glavnog postupka vodi se između Organisation juive européenne i Vignoble Psagot Ltd, s jedne strane, i Ministre de l'Économie et des Finances (Francuska), s druge strane, vezano uz zakonitost mišljenja o navođenju podrijetla robe s područja koja su od lipnja 1967. pod okupacijom Države Izraela, a koje zahtijeva da ta hrana mora sadržavati odnosne oznake. Navedeno mišljenje doneseno je nakon što je Europska komisija objavila svoje mišljenje o tumačenju u pogledu navođenja podrijetla robe s tih područja².

Sud je kao prvo napomenuo da, sukladno člancima 9. i 26. Uredbe br. 1169/2011, zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla hrane mora biti navedeno ako bi izostavljanje tog podatka moglo potrošače dovesti u zabludu ostavljajući im dojam da ta hrana ima zemlju podrijetla ili mjesto podrijetla različito od zemlje ili mjesta svojeg stvarnog podrijetla. Usto je naveo da, kad se na toj hrani navodi oznaka podrijetla, ona ne smije dovoditi u zabludu.

Kao drugo, Sud je pojasnio i tumačenje pojma „zemlja podrijetla”³ i tumačenje izraza „zemlja” i „područje” u smislu Uredbe br. 1169/2011. U tom je smislu napomenuo da je navedeni pojam definiran u članku 2. stavku 3. te uredbe upućivanjem na Carinski zakonik Unije⁴, sukladno kojem treba smatrati da roba potječe iz određene „zemlje” ili određenog „područja” ako je u cijelosti dobivena u toj zemlji ili području ili pak ako je na njoj obavljena posljednja značajna obrada ili prerada u toj zemlji ili području⁵.

Kada je riječ o izrazu „zemlja”, koji se u UEU-u i UFEU-u mnogo puta upotrebljava kao sinonim za izraz „država”, Sud je istaknuo da, kako bi se osiguralo dosljedno tumačenje prava Unije, isto značenje tom pojmu treba pridati u Carinskom zakoniku Unije, a prema tome i u Uredbi br.

¹ Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL 2011., L 304, str. 18.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 20., str. 168. i ispravci SL 2015., L 326, str. 73. i SL 2016., L 266, str. 7.)

² Mišljenje o tumačenju u pogledu navođenja podrijetla proizvoda s područja koja su pod izraelskom okupacijom od lipnja 1967. (SL 2015., C 375, str. 4.)

³ Članak 9. stavak 1. točka (i) i članak 26. stavak 2. točka (a) Uredbe br. 1169/2011

⁴ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL 2013., L 269, str. 1. i ispravci SL 2013., L 287, str. 90., SL 2015., L 70, str. 64., SL 2016., L 267, str. 2. i SL 2018., L 294, str. 44.)

⁵ Članak 60. Uredbe br. 952/2013

1169/2011. Međutim, „država” označava suvereni subjekt koji unutar svojih zemljopisnih granica izvršava puninu ovlasti priznatih međunarodnim pravom. Kada je riječ o izrazu „područje”, Sud napominje da iz same formulacije Carinskog zakonika Unije proizlazi da on označava subjekte koji nisu „zemlje”, pa prema tome nisu „države”. U tom kontekstu Sud je pojasnio da bi stavljanje na hranu naznake da je Država Izrael njezina „zemlja podrijetla”, iako ta hrana zapravo potječe s područja od kojih svako ima poseban međunarodni status, različit od statusa te države – pri čemu su pod njezinom okupacijom i podliježu ograničenoj jurisdikciji te države kao okupatorske sile u smislu međunarodnog humanitarnog prava – moglo potrošače dovesti u zabludu. Sud je stoga zaključio da je navođenje područja podrijetla predmetne hrane obvezno, u smislu Uredbe br. 1169/2011, kako bi se izbjegla mogućnost dovođenja u zabludu potrošača u pogledu činjenice da je Država Izrael na odnosnim područjima prisutna kao okupatorska sila, a ne kao suvereni subjekt.

Treće i posljednje, kada je riječ o pojmu „mjesto podrijetla”⁶, Sud je naveo da njega treba shvatiti na način da se odnosi na bilo koji zemljopisno definiran prostor smješten unutar zemlje ili područja iz kojeg hrana potječe, osim adrese proizvođača. Stoga se navođenje da je hrana iz „izraelskog naselja” smještenog na jednom od „područja pod okupacijom Države Izraela” može smatrati navođenjem „mjesto podrijetla” pod uvjetom da se izraz „naselje” odnosi na zemljopisno definirano mjesto.

Osim toga, kada je riječ o pitanju je li navođenje „izraelskog naselja” obvezno, Sud je prije svega naglasio da je za naselja podignuta na nekima od područja koja su pod okupacijom Države Izraela karakteristična činjenica da se njima provodi politika premještanja stanovništva koju ta država vodi izvan svojeg državnog područja, kršenjem pravila međunarodnog humanitarnog prava⁷. Sud je zatim zaključio da bi izostavljanje tog podatka, što znači navođenje samo područja podrijetla, moglo potrošače dovesti u zabludu. Oni, naime, u nedostatku bilo kakvih podataka koji bi ih mogli o tome informirati, ne mogu znati da je mjesto podrijetla hrane mjesto ili skupina mjesta koja čine naselje podignuto u jednom od tih područja kršenjem pravila međunarodnog humanitarnog prava. Sud je, međutim, napomenuo da, sukladno odredbama Uredbe br. 1169/2011⁸, informiranje potrošačima mora omogućiti da donesu informiranu odluku poštujući ne samo zdravstvene, gospodarske, ekološke ili socijalne nego i etičke aspekte odnosno aspekte vezane uz poštovanje međunarodnog prava. Sud je u tom smislu naglasio da bi takvi aspekti mogli imati utjecaja na kupovne odluke potrošača.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela SCOLIUC ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

⁶ Članak 9. stavak 1. točka (i) i članak 26. stavak 2. točka (a) Uredbe br. 1169/2011

⁷ Članak 49. šesti stavak Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata, sklopljene 12. kolovoza 1949.

⁸ Uvodne izjave 3. i 4. te članak 3. stavak 1. Uredbe br. 1169/2011